

Zoologická zahrada Liberec

1919

1999

VÝROČNÍ ZPRÁVA 1999

THE ANNUAL REPORT 1999
ZOOLOGICAL GARDEN LIBEREC
CZECH REPUBLIC

Mapka Zoologické zahrady Liberec

Otevírací doba:

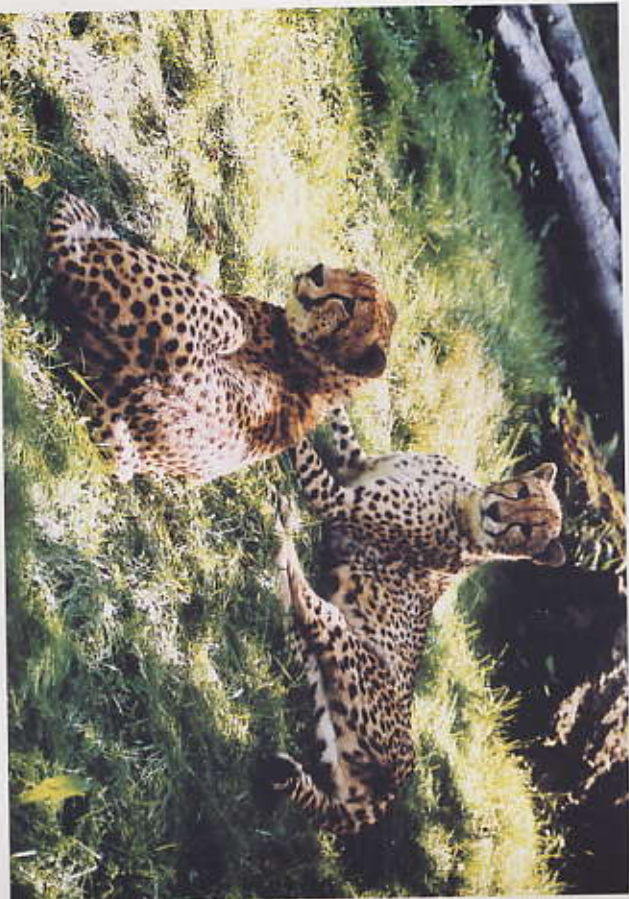
duben – září 8 – 18 hodin
říjen – březen 8 – 17 hodin

Krmení lachtanů:

duben – říjen 10.30 a 15.30
listopad – březen 10.30 a 15.00

Foto: RNDr. Josef Janeczek, Lada Sedláčková,
Miroslav Kalík

Výroční zpráva 1999
Vydala Zoologická zahrada Liberec
Reditel: RNDr. Josef Janeczek
Redakce: Lada Sedláčková
Náklad 700 ks

Copartul - Acinonyx jubatus
 Cheetah

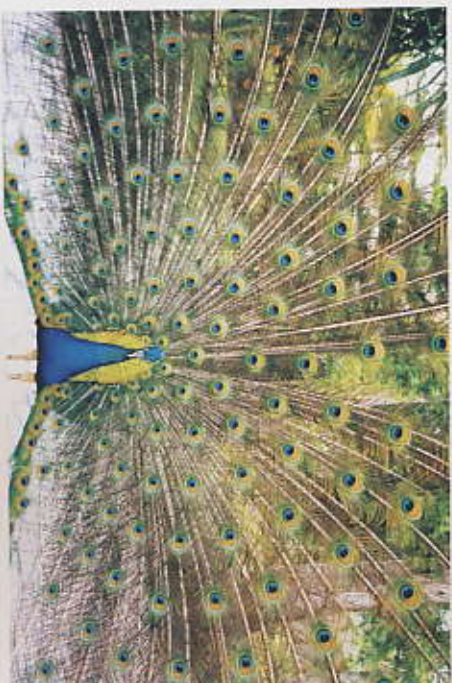

Yuanhai - Humboldtia - Spheniscus humboldti
 Humboldt penguin

Tuolu - Badlam
(orangutan Zili
worison 21. 5. 1990)
Five born
(orangutan Zili
born on the 21st May 1989)

Par-konkany
Paro cristata

Pelliconi
Pelecanus

Obsah

Personální obsazení	5
Úvod	6
Přehled chovatelské činnosti v roce 1999	7
Stav chovaných zvířat v ZOO Liberec k 31. 12. 1999	8
Výzkum šimpanzů, prováděný v ZOO Liberec	10
Research of chimpanzees in Liberec ZOO	11
EEP - evropský záchranný chovatelský program	12
Seznam zvířat v ZOO	13
Veterinární péče ZOO Liberec v roce 1999	21
Návštěvnost ZOO (Attendance ZOO)	23
Nejvýznamnější akce	24
Propagace Zoologické zahrady Liberec	25
Dary, sponzorské příspěvky	26
Významné návštěvy ZOO Liberec v roce 1999	26
Výstavba, údržba a rozvoj ZOO Liberec v roce 1999	28
Ekonomika ZOO	30
Ekonomika Zoologické zahrady Liberec od roku 1991 do roku 1999	31
Dárci a sponzoři 1999	32
Resume	34

Foto na titulní stránce - mládě orangutana sumatérského Ziki, 1,0 narozen 21. 5. 1993
Photo on the front-page - young of Sumatran Orang-Utan named Ziki, 1.0 born on the
21st May 1993

Zoologická zahrada Liberec

Masarykova 1347 / 31

460 01 Liberec I

Telefon: 048 / 271 06 16 - ústředna (Switchboard)

271 06 17

271 29 82 - technicko-provozní úsek

(Engineering and operational section)

271 04 38 - sekretariát ředitele ZOO

(Secretariat of the director of the ZOO)

Fax: 048 / 271 06 18

E-mail: info@zoo.lbc.cz

Personální obsazení (Personal staff):

RNDr. Josef Janeček	- ředitel ZOO Liberec (Director)
Naděžda Dvořáčková	- sekretářka ředitele (Secretary to the Director)
Renata Zitová	- obchodní referent (Trade Department)
Lada Sedláčková	- propagace a ekologická výchova (Education and Public Relations Department)
Ing. Jindřiška Skřivánková	- zoolog (Zoologist)
Jaroslava Čermáková	- ekonom (Economist)
Eva Hlaváčková	- personalistika, ekonomika práce (Personal Department)
Iveta Vlasatá	- účetní (Financial accounting accountant)
Josef Semirád	- provozně-technický úsek (Engineering Department)
Jan Pospíšil, Stanislav Jíra	- provozně-technický úsek, investice (Engineering Department, Investment)

Ostatní zaměstnanci (Other employees):

Zoologický úsek	- 20 osob
Technický úsek	- 20 osob
Ekonomický a hospodářský úsek	- 7 osob
Středisko služeb pro návštěvníky	- 8 osob
Celkový počet zaměstnanců	- 65 osob

Privátní veterináři (Privat veterinary surgeons):

MVDr. Vladimír Jurek
MVDr. Martin Karel
MVDr. David Nejedlo

Vážení přátelé,

nejstarší česká Zoologická zahrada Liberec absolvovala 80. rok od svého založení. Toto kulaté výročí je příležitostí k bilancování. V posledním desetiletí se naše ZOO snažila udělat maximum pro svoji existenci a rozvoj. Vědomosti o chovu vzácných a ohrožených druhů zvířat v ZOO se značně prohloubily, je nutné z nich vycházet, jim se přizpůsobovat a pomáhat jejich rozšiřování. Vytváření vhodných podmínek chovaným zvířatům s přihlédnutím k pohodě a estetickým nárokům návštěvníka je ekonomicky velmi náročné. Proto jsme začátkem 90. let vytvořili nový ekonomický model za účelem zvyšování soběstačnosti. Ukázal se velice úspěšný a byl převzat některými dalšími ZOO. Na jedné straně znamená vyšší nároky na zaměstnance, ale na druhé straně se dá docílit hranice 50% soběstačnosti, v našem případě je to již 60%. Pro velké nasazení pracovníků ZOO je důležitá podpora a pochopení zřizovatele. Lze bez nadsázky říci, že jubilejní rok 1999 je historicky nejúspěšnější.

Z chovatelského hlediska se po mnohaletém úsilí podařilo získat samce orla kamčatského a dotvořit třetí pár těchto největších orlů světa. Podařilo se vyměnit samce bílého tygra a vytvořit tak podmínky pro rozmnožování bílých tygrů. Podařil se odchov dvou žiraf Rothschildových, samičky vzácného kozorožce dagestánského, antilopy bongo lesní, opět se rozmnožili orli stepní a bylo odchováno několik dalších desítek zvířat.

V oblasti výstavby a údržby bylo dokončeno a otevřeno nové sociální zařízení pro návštěvníky, byla vybudována a otevřena výstavní síň, venkovní terasa s dětským minihřištěm a stavebně byl dokončen mimořádně zdařilý pavilon exotického ptactva.

Mnoho bylo vykonáno v oblasti ekologické výchovy, významná byla naše účast na celostátní výstavě FANTASY 99 v Praze, která byla zaměřena na využití volného času.

Můj studijní pobyt v největších čínských zoologických zahradách s návštěvou přírodní rezervace Wolong a výzkumné stanice na záchranu pandy velké byl uskutečněn na pozvání Čínské Asociace zoologických zahrad v červnu téhož roku. Vyústil ve velice přátelské vztahy a vzájemnou spolupráci při záchranných chovech ohrožených druhů zvířat. Jde o jednu z důležitých událostí historického vývoje naší ZOO.

Dlouholeté naše úsilí a snažení bylo právě v tomto jubilejním roce oceněno nejvyšším uznáním, jakého se může zoologické zahradě dostat, a to zvolení do Světové zoologické organizace a Mezinárodní Unie ředitelů ZOO (WZO-IUDZG). Naše ZOO se tak zařadila mezi 150 nejvýznamnějších zoologických zahrad světa.

Je mojí milou povinností poděkovat všem, kteří se na úspěchu zoologické zahrady podíleli. Především bych chtěl poděkovat vedení a zastupitelům Města Liberce, zaměstnancům ZOO, našim sponzorům, a všem přátelům a příznivcům zoologické zahrady.

Dr. Josef Janeček
RNDr. Josef Janeček
ředitel ZOO Liberec

ředitel ZOO Liberec RNDr. J. Janeček: snem každého zoologa je navštívit přírodní rezervaci Wolong (Čína) a výzkumnou stanici na záchranu pandy velké
Director of the Liberec ZOO - RNDr. Josef Janeček every zoologist has a dream to visit national reservation Wolong (China) and research conservation station for Giant Panda

Přehled chovatelské činnosti v roce 1999

Od roku 1996, kdy bylo poprvé zaznamenáno první snesené vejce u pelikánů, přes úpravy vnitřní zimní ubikace došlo k vylhnutí mláděte pelikána bílého dne 24. 2. 99. Mladě bylo odchováno rodiči bez problémů. Pro možnost reprodukce u tygrů indických - bílá forma došlo 1. 9. 99 k vzájemné výměně samic mezi naší ZOO a ZOO Madrid. Samec jménem SITAR nar. 24. 5. 90 v ZOO Cincinnati, USA, nahradil samce COLUMBA. Nákupem samce lachtana hřivnatého narozeného dne 16. 6. 98 v ZOO Noirmoutier Francie, byla v prosinci doplněna skupina chovaných lachtanů hřivnatých na 1.2. Po několikaletém úsilí se ke konci roku podařilo vytvořit třetí pár orlů kamčatských získáním samce ze ZOO Moskva. Tento druh je zapojen do celoevropského záchovného programu (EEP). Jedná se též o největší kolekci orlů kamčatských chovaných v naší republice. Kolekce chovaných zvířat se zakoupením rozšířila o amazony žlutohlavé panamské (0,2), husice liščí (2,2) husice rajské (1,1), husy cisařské (0,1) a muntzaka malého (0,1). Mezi tradiční přírůstky patří odchovy

pár orlů kamčatských
the pair of Steller's sea eagles

u arů zelenokřídlých (2,1), ara ararauna (1,0). Polomělym odchovem po dvouleté pauze byl odchován orel stepní (1,0), který se odchovává pouze v naší zoologické zahradě. Odchov kozorožce dagestánského (0,1), který patří mezi již ohrožené druhy a je chován pouze ve čtyřech zoologických zahradách na světě (ZOO Liberec, Augsbürg, San Diego a Tallin) v počtu 41 ks (22,19). Další odchov žirafy Rothschildovy (2,0), bongo lesní (0,1), koza šrouborohá (0,1), velbloud dvouhřbý (1,2), antilopa koňská (1,0), zebra Chapmanova (2,1), lama krotká (1,0), axis (0,1), tahr himálajský (0,1) patří mezi významné odchovy. Z přírody byl získán od referátu životního prostředí Mladá Boleslav handicapovaný čáp černý (1,0). Do naší činnosti patří i péče o donesené živočichy - ptáky, kteří jsou převážně handicapovaní (zlomeniny, popálení od el. vedení ...). V roce 1999 to bylo 19 druhů např. káně lesní, poštolka obecná, puštitk obecný, kos černý, strakapoud střední, rorýs obecný, ... kormorán velký. Jednalo se o 46 kusů, kteří byli vždy veterinárně ošetřeni a 21 kusů ptáků bylo následně vypuštěno do přírody. Nepodařilo se nám zachránit 16 kusů ptáků (především prochladlá mláďata).

Zoologická zahrada chová 1069 kusů což představuje 140 druhů v evidenční ceně 14 859 354,- Kč. Skutečná cena je několikanásobně vyšší.

1,0 žirafa Rothschildova, samice narozená dne 16. 2. 1999
1,0 Rothschild Giraffe, male was born on February 16th 1999

Stav chovaných zvířat v ZOO Liberec

k 31. 12. 1999

(Census of Animals)

		ks	druhy
Saveci	Mammals	370	46
Ptáci	Birds	391	77
Plazi	Reptiles	20	10
Ryby	Fish	288	7
Celkem	Summary	1069	140

Zoologická zahrada Liberec je specializována na chov vzácných, ve volné přírodě ohrožených druhů zvířat.

Druhy vedené v evropských plemenných knihách - ESB

Kondor královský (*Sarcorhamphus papa*)
Mandríl (*Mandrillus sphinx*)
Bulovec běločelý (*Damaliscus p. phillipsi*)
Kozorožec dagestánský (*Capra cylindricornis*)
Koža šroubořohá (*Capra falconeri heptneri*)

Druhy vedené v mezinárodních plemenných knihách - ISB

Karakal (*Felis caracal*)

Další významné nebo ohrožené druhy zvířat - RDB

Kasuár přílbový (*Casuarus casuarus*)
Orel kamčatský (*Haliaeetus pelagicus*)
Mandríl rýholici (*Mandrillus sphinx*)
Šimpanz (*Pan troglodytes*)
Orel bělobřichý (*Haliaeetus leucogaster*)
Orel jasnohlavý (*Circus vocifer*)
Orel královský (*Aquila heliaca*)
Orel stepní (*Aquila rapax*)
Tyr indický - bílá forma (*Panthera t. tigris*)
Antilopa koňská (*Hippotragus equinus*)
Pekari páskovaný (*Pecari tajacu*)

Chráněné ohrožené druhy fauny ČR

1. Druhy kriticky ohrožené

Želva bahenní (*Emys orbicularis*)
Luňák červený (*Milvus milvus*)
Orel křiklavý (*Aquila pomarina*)
Orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)
Orel skalní (*Aquila chrysaetos*)

2. Druhy silně ohrožené

Čáp černý (*Ciconia nigra*)
Hohol severní (*Bucephala clangula*)
Krahujec obecný (*Accipiter nisus*)
Kulišek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)
Kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*)
Sova pálená (*Tyto alba*)
Sýc rousný (*Aegolius funereus*)
Žrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*)
Rys ostrovid (*Lynx lynx*)

3. Druhy ohrožené

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*)
Jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*)
Krkavec velký (*Corvus corax*)
Výr velký (*Bubo bubo*)

Tygr indický - bílá forma - Columbus a Isabella
Panthera tigris tigris
White tigers - Columbus and Isabella

Plamenáci
Flamingoes

Výzkum šimpanzů, prováděný v ZOO Liberec

M. Vančátová, Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Praha

V roce 1999 pokračoval výzkum šimpanzů, zaměřený do následujících oblastí:

1) Výzkum grafické aktivity lidoopů. V rámci tohoto výzkumu se zkoumají možnosti šimpanzů kreslit, analyzuje se jejich reakce na určité grafické znaky, předem připravené na papíře. V současné době kreslí aktivně tři šimpanzi - Majoránka, Jimmi a Tedy. Sporadicky kreslí též nejstarší z chovné skupiny šimpanzů - samec Kongo. Při analýze lateralit u lidoopů bylo zjištěno, že většina šimpanzů při kreslení preferuje pravou ruku. U mláďat šimpanzů používání končetin při kreslení je velice variabilní. Tyto jedinci používají nejenom pravou nebo levou ruku, ale též obě ruce střídavě nebo současně, velice často kreslí pusou. Tento jev byl pozorován u handicapovaných dětí a jenom u mláďat šimpanzů z liberecké ZOO.

Žádný jiný lidoop, zahrnutý do projektu, nekreslil pusou. Právě šimpanz Kongo se projevil jako výrazný levák - kreslil levou rukou ve více než 84% případů. Výsledky tohoto výzkumu byly prezentovány v zahraničí i v České republice: v říjnu 1999 na Chimpanzoo Conference v USA, pořádanou Ústavem Jane Goodall, v únoru na přednášce v Leningradské Zoo, Petrohrad, Rusko, v prosinci na semináři v Budapeštské Zoo, Maďarsko.

V této zoo byla uspořádána velká výstava obrázků lidoopů z celé Evropy včetně obrázků, nakreslených šimpanzi z liberecké ZOO. Tato výstava pro velký zájem veřejnosti trvá dodnes. Hlavní výsledky tohoto projektu v současné době jsou prezentovány ve výstavní síni liberecké ZOO.

2) Výzkum růstu a vývoje šimpanzů - tento výzkum třetím rokem pokračuje v rámci grantu GA ČR č. 206/99/1697. Pravidelně se měří mláďata šimpanzů - jednou za tři měsíce. Dospělí šimpanzi jsou měřeni v případě nutných veterinárních zásahů, protože měření dospělých zvířat vyžaduje narkotizaci.

Za tři roky se podařilo shromáždit unikátní data o růstu šimpanzů v zajetí, zvlášť libereckých dvojčat Vanilky a Majoránky. Data o jejich růstu a vývoji byly rovněž prezentovány na Chimpanzoo Conference v USA. Návštěva této konference byla obzvlášť důležitá, protože v Sunset Zoo, kde se konala konference, mají jednovaječná dvojčata šimpanzů, narozená ve stejném roce, jako dvojčata v Liberci.

malování jedné ze šimpanzích dvojčat "Majoránky"
(mar. 15. 10. 1997)
painting of one chimpanzee's twin "Majoránka"
(born on October 15th 1997)

Research of chimpanzees in Liberec ZOO

M. Vančátová, Charles University in Prague, Faculty of Education, Praha

The research of chimpanzees in 1999 was directed into following topics:

1) Research of picture making activities in apes. In this research we are studying the abilities of drawing in chimpanzees and reactions of chimpanzees on certain graphic patterns that are prepared in advance on the paper used in an experiment. The chimpanzees are drawing regularly at present: Majoránka, Jimi and Tedy.

The oldest chimpanzee from the breeding group, male Kongo, has drawn occasionally. Analyzing hand laterality during drawing session we have found that most chimpanzees prefer the right hand. However, the use hand in chimpanzee's youngsters is very variable during drawing session. Young individuals are using not only the right or a left hand but they also change the hands or they use both hands at the same time. They also frequently draw by mouth. This phenomenon has been observed in handicapped children and in young chimpanzees from Liberec only. Namely above mentioned chimp male Kongo is markedly left handed; he has drawn 84% pictures by the left hand.

The results of this research were presented in abroad as well as in the Czech Republic; in October 1999 at ChimpZoo conference organized by Jane Goodall Institute, during the lecture in Leningrad ZOO, St. Petersburg, Russia and at the workshop On animal picture making in Budapest ZOO, Hungary. The extensive exhibition of ape pictures from the whole Europe has been organized in Budapest ZOO where the picture of chimpanzees from Liberec ZOO made an important part. This exhibition has been several times prolonged due to the great interest of Hungarian public. The main results of the research are recently presented at the exhibition in exhibition hall in ZOO Liberec.

2) Research of growth and development of chimpanzees. This research is a part of research project supported by the Grant Agency of the Czech Republic (project no. 206/99/1697) which is realized in cooperation with Liberec ZOO for three years.

Young chimpanzees are measured regularly every three months, adults are measured occasionally. Mainly in the case of veterinarian treatment when the adults are narcotized. During

those three years the very unique data have been collected on the growth of captive chimpanzees, namely the chimp twins from Liberec ZOO, Vanilka and Majoránka.

These results were also presented in October 1999 at ChimpZoo conference organized by Jane Goodall Institute. The visit of the Sunset ZOO where the Conference was organized, has been extraordinary important because they have also one pair of chimpanzee twins that was born at the same year like Liberec twins.

EPP - evropský záchranný chovatelský program

(EUROPEAN ENDANGERED SPECIES BREEDING PROGRAM)

V roce 1999 byla ZOO LIBEREC zařazena v těchto 25 programech pro zachování ohrožených druhů zvířat:

1. Amazona zelenolící	Amazona viridigenalis
2. Bongo	Tragelaphus euryceros
3. Buvolec běločelý	Damaliscus pygargus phillipsi
4. Dvojborožec indický	Buceros bicornis
5. Gibon černý	Hylobates concolor
6. Gepard	Acinonyx jubatus
7. Hroznýšovec kubánský	Epicrates angulifer
8. Irbis	Uncia uncia
9. Kakadu palmový	Probosciger atterimus
10. Kondor velký	Vultur gryphus
11. Makak lvi	Macaca silenus
12. Mandril	Mandrillus sphinx
13. Nosorožec indický	Rhinoceros unicornis
14. Nosorožec tuponosý jižní forma	Ceratotherium simum simum
15. Orangutan sumaterský	Pongo pygmaeus abeli
16. Orel kamčatský	Haliaeetus pelagicus
17. Orel mořský	Haliaeetus albicilla
18. Orlosup bradatý	Gypaetus barbatus
19. Osel somálský	Equus africanus somaliensis
20. Pižmoň	Ovibos moschatus
21. Slon africký	Loxodonta africana
22. Slon indický	Elephas maximus
23. Sup hnědý	Aegypius monachus
24. Tučňák Humboldtův	Spheniscus humboldtii
25. Žirafa Rothschildova	Giraffa c. rothschildi

Seznam zvířat v ZOO

SAVCI (Mammals)

Druh	Stav 1. 1. 1999	Odchov	Úhyn	Příchod	Odchod	Stav 31. 12. 1999
Antilopa koňská	1,4	1,0				2,4
Hippotragus equinus						
Bongo	2,2	0,1				2,3
Tragelaphus euryceros						
• Buvolec běločelý	1,6				0,2	1,4
Damaliscus pygarcus phillipsi						
• Dikobraz srstnatonosý	1,2					1,2
Hystrix indica						
Fretka	1,1		0,1			1,0
Mustela putorius f.furo						
Gibon černý	3,0					3,0
Hylobates concolor						
Gepard	1,1					1,1
Acinonyx jubatus						
Hyena skvrnitá	1,0				1,0	0,0
Crocota crocuta						
Irbis	2,2					2,2
Uncia uncia						
Jaguár	0,1					0,1
Panthera onca						
Jaguár-černá forma	1,2		0,1			1,1
Panthera onca						
• Axis indický	2,3	0,1	1,1			1,3
Axis axis						
Karakal	0,1					0,1
Caracal caracal						
Koza domácí	1,4	3,4			3,4	1,4
Capra aegagrus f. hircus						
Koza šrouborohá	3,3	0,1	1,1			2,3
Capra falconeri						
• Kozorožec dagestánský	9,6	0,1	1,1			8,6
Capra cylindricornis						
Křečik džungarský	3,1	0,1			1,0	2,2
Phodopus sungorus						
• Lachtan hrivnatý	0,2			1,0		1,2
Otaria byronia						
• Lama krotká	1,3	1,0	1,0	1,0		2,3
Lama guanicoe f. glama						

SAVCI (Mammals)

Druh	1. 1. 1999				31. 12. 1999			
	Stav	Očhov	Uhyn	Přichod	Stav	Očhod	Přichod	Stav
Levhart skvrnitý	0.1				0.1			
Panthera pardus					5.8			
Makak tv					5.8			
Macaca silenus					3.3			
Mandrill					2.2	1.1		
Mandrillus sphinx					10.32	0.0.20		
Morce domácí					2.0		0.1	
Cavia aperea					2.1			
Muntiacus reevesi					3.0	3.0		
Mys bodlnatá					20.112	5.40	15.72	
Mys laboratorní					1.2			0.1
Myval severní					1.0			
Procyon lotor					1.0			
Nosorožec indický					1.1			
Rhinoceros unicornis					1.1			
Nosorožec tuponosý f. forma					1.1			
Ceratotherium simum simum					2.1	1.0		
Orangutan sumaterský					2.2			
Osel somalský					2.3	0.1	0.1	
Equs afric. somaliensis					13.10	6.0	0.1	8.8.3
Pavian plášťový					1.1			
Papio hamadryas					1.1			
Pekart paskovaný					1.1			
Pecart lagau					1.1			
Pizmon					3.7	2.1	0.1	5.6
Ovibos moschatus					3.3			
Kůň domácí-pony					15.50	0.6	1.0	14.56
Equs caballus f. caballus					1.1			
Pokan laboratorní					1.1			
Rattus norvegicus var. alba					1.1			
Rys ostrovid								
Lynx lynx								

- 14 -

SAVCI (Mammals)

Druh	1. 1. 1999				31. 12. 1999			
	Stav	Očhov	Uhyn	Přichod	Stav	Očhod	Přichod	Stav
Slon africký	0.1				0.1			
Loxodonta africana					0.2			
Slon indický					7.5			
Elephas maximus					7.5			
Simpanz					7.5			
Pan troglodytes					7.5			
Tahr himalájský					7.5	0.1	0.1	5.2
Hemitragus jemlahicus					1.1	1.0	1.0	1.1
Tygr indický-bílá forma					1.0			0.0
Panthera tigris					1.5	1.2		2.6
Velbloud dvouhrbý					3.7	2.1		2.2
Camelus ferus f. bactrianus					2.4	2.0	0.1	3.3
Zebra Chapmannova					2.4			
Equs b. chapmani					2.4			
Zirafa Rothschildova					2.4			
Giraffa c. rothschildi								

31. 12. 1999
Stav

Očhod

Přichod

Uhyn

Očhov

1. 1. 1999
StavSlon indický, Slon africký
Indus-elephant, African elephant

- 15 -

PTAČI (Aves)

Druh	1. 1. 1999				31. 12. 1999			
	Stav	Odchov	Uhn	Přichod	Stav	Odchod	Přichod	Stav
Krkavec velký	1,2		0,1	1,1	1,1		0,1	1,1
Corvus corax	1,0			1,0	1,0			1,0
Křepel vřzinský	1,0			1,0	1,0			1,0
Colinus virginianus	1,2	1,0	1,0	1,0	1,2	1,0	1,0	2,0
Nycteorax nycteorax								
Labut černá	3,0			2,0	1,0			1,0
Cygnus atratus	0,1			0,1	0,1			2,5
Labut velká	0,1			0,1	2,6	0,1	0,2	1,0
Cygnus olor	0,1			0,1	1,0			1,0
Leskoptev třibarvá	0,1			0,1	1,0			1,0
Spreo superbus	2,4			4,2	3,5	0,0,1		3,5,1
Trichoglossus h. haematodus	1,2	0,1	0,1	1,0	3,0			3,0
Lori žlutohlavý	1,1			1,1	8,8			8,8
Mivus mivus	1,1			1,1	3,3			3,3
Morčák bílý	1,1			1,1	3,2			3,2
Mergus albellus	1,1			1,1	0,5	2,1,10	0,05	1,1
Orel bělobřichý	2,3			2,3	0,5			0,0
Haliaeetus leucogaster	1,1			1,1	4,8,6	0,0,4		4,8,4
Orel jasnobláš	1,1			1,1	1,0			1,0
Cunemma vocifer	2,3	1,0		3,3	1,0			1,0
Orel kamraský	2,4			2,4	1,1	1,0		0,1
Orel mořský	1,1			1,1	5,2			1,2
Orel královský	1,1			1,1	1,1,2	1,1	2,0	2,2
Aquila heliaca	2,1			2,1	0,0,1			0,0,1
Orel skandin	3,3	1,0		4,3	8,5,3		2,0	5,5,4
Aquila chrysaetos	1,1			1,1	1,1			1,1
Orel stepní								
Aquila rapax								
Ortosup bradavý								
Gypaetus barbatus								

PTAČI (Aves)

Druh	1. 1. 1999				31. 12. 1999			
	Stav	Odchov	Uhn	Přichod	Stav	Odchod	Přichod	Stav
Papoušek ruznobarvý	1,1			1,1	1,1			1,1
Ectectus rotatus	0,1			0,1	0,1			0,1
Papoušek senegalský	3,0			3,0	2,0			2,0
Melospittacus undulatus	1,0			1,0	1,0			1,0
Papoušek sedmizako	2,0			2,0	2,6	0,1	0,2	2,5
Psalacus erithacus	0,1			0,1	1,0			1,0
Labut velká	0,1			0,1	2,6	0,1	0,2	2,5
Cygnus olor	0,1			0,1	1,0			1,0
Leskoptev třibarvá	0,1			0,1	1,0			1,0
Spreo superbus	2,4			4,2	3,5	0,0,1		3,5,1
Trichoglossus h. haematodus	1,2	0,1	0,1	1,0	3,0			3,0
Lori žlutohlavý	1,1			1,1	8,8			8,8
Mivus mivus	1,1			1,1	3,3			3,3
Morčák bílý	1,1			1,1	3,2			3,2
Mergus albellus	1,1			1,1	0,5	2,1,10	0,05	1,1
Orel bělobřichý	2,3			2,3	0,5			0,0
Haliaeetus leucogaster	1,1			1,1	4,8,6	0,0,4		4,8,4
Orel jasnobláš	1,1			1,1	1,0			1,0
Cunemma vocifer	2,3	1,0		3,3	1,0			1,0
Orel kamraský	2,4			2,4	1,1	1,0		0,1
Orel mořský	1,1			1,1	5,2			1,2
Orel královský	1,1			1,1	1,1,2	1,1	2,0	2,2
Aquila heliaca	2,1			2,1	0,0,1			0,0,1
Orel skandin	3,3	1,0		4,3	8,5,3		2,0	5,5,4
Aquila chrysaetos	1,1			1,1	1,1			1,1
Orel stepní								
Aquila rapax								
Ortosup bradavý								
Gypaetus barbatus								

PTÁCI (Aves)

Druh	Stav 1. 1. 1999	Odchov	Úhyn	Příchod	Odchod	Stav 31. 12. 1999
Výr velký	3,2,1	0,0,2			0,02	3,2,1
Bubo bubo						
Zrzohlávka rudozobá	2,2					2,2
Netta rufina						

PLAZI (Reptiles)

Anakonda žlutá	0,1					0,1
Eunectes notaeus						
Hroznýš královský	0,1					0,1
Boa constrictor						
Hroznýšovec kubánský	1,1					1,1
Epicrates angulifer						
Scink pralesní	1,2					1,2
Tiliqua gerrardi						
Úzovka červená	2,0					2,0
Elaphe guttata						
Úzovka černá	0,0,1					0,0,1
Elaphe obsoleta						
Želva bahenní	0,0,1					0,0,1
Emys orbicularis						
Želva nádherná	2,3					2,3
Trachemys scripta elegans						
Želva vroubená	1,0					1,0
Testudo marginata						
Želva žlutohnědá	0,3					0,3
Testudo graeca						

Vysvětlivky:	1,0	samec
	0,1	samice
	0,0,1	neurčené pohlaví

UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD

Veterinární péče ZOO Liberec v roce 1999

Veterinární péče v ZOO Liberec byla zajišťována obdobným způsobem jako v předchozích letech. Soustředili jsme se především na prevenci chorob. Podle metodických pokynů Státní veterinární správy pro kontrolu zdraví zvířat chovaných v zoo byla odebrána řada vzorků za účelem monitorování nakažové situace. U koňovitých jsme nově zařadili pravidelnou vakcinaci proti chřipce koní.

Ze zajímavých případů vybíráme: Antilopa bongo po osteosyntéze oboustranné fraktury spodní čelisti provedené v roce 1998 se zotavila bez výrazných problémů. Po zhojení čelisti se organismus zvířete zbavil zavedeného nitrodřeňového hřebu jako cizího tělesa. Hřeb se uvolnil a vypadl bez našeho přispění. Organismus divokých zvířat má někdy obdivuhodné schopnosti hojení. Drátěné smyčky jsme posléze odstranili v celkové anestezii. Čelist si zachovala plnou funkci.

V květnu se šimpanz David neustále zabýval svým pravým uchem, zevní zvukovod se při dotyku jevil bolestivě. Nejprve jsme se pokoušeli, s využitím důvěry zvířete ve své ošetřovatele, o lokální léčbu pomoci ušních kapek. Problém se nelepšil a tak jsem museli přistoupit k imobilizaci zvířete a otoskopickému vyšetření. V zevním zvukovodu bylo nalezeno cizí těleso v podobě třísky. Po odstranění cizího tělesa a nasazení lokální antibiotické léčby se problém rychle vyřešil. Při imobilizaci jsme nově využili kombinaci preparátů, vyzkoušenou na experimentálním anesteziologickém pracovišti IKEM Praha. U uvedené kombinace je u lidí popisována částečná ztráta paměti. Člověk si nepříjemné zážitky před operací nepamatuje. Vzhledem k tomu, že kvalitní narkóza u lidoopů vyžaduje injekční aplikaci foukačkou, je tento úkon spojen se značným stresem pro imobilizované zvíře. Při této narkóze je premedikace podána v nápoji, zvíře se stává somnolentní a následně podání preparátů foukačkou se obejde bez větších problémů. Nevíme jestli v paměti zvířete zůstává nepříjemný zážitek zachován nebo ne, ale průběh imobilizace je každopádně klidnější.

imobilizace šimpanze Davida
immobilization of chimpanzee David

0,1 bongo, samice narozena 21. 8. 1999
0,1 Bongo Antelope, female born on August 21st 1999

V září naše zoologická zahrada vyměnila chovného samce bílého tygra se ZOO Madrid. Našemu Columbovi se do cestování nechtělo a odmítl dobrovolně vstoupit do transportní bedny. Musel být tedy uspan narkotizační střelou a do transportní bedny byl přenesen. Byla to první imobilizace bílého tygra v naší zoo.

V listopadu 1999 náhle, bez předchozích příznaků onemocnění, ubýnul orangutan Oskar. Vzhledem k náhlému průběhu onemocnění jsme měli podezření na selhání oběhových orgánů,

0,1 kašovatelé obgostánský, nar. 23.5.1999, umělý odchov
Capra cylindricornis
 0,1 East Caucasian Tur horn on May 23rd 1999, hand reared

nebo na náhlou mozkovou příhodu. Při provedené pitvě nebyla žádná z těchto příčin potvrzena. Jako příčina úhynu byla odhalena aspirace potravy do plic. Oskar byl často pozorován jak přijímá potravu v leže na zádech. I následně provedené laboratorní vyšetření potvrzují vdechnutí potravy jako jedinou příčinu úhynu.

Onemocnění centrální nervové soustavy u šimpanziho mláděte Vanilky je stále nevyřešeným problémem. Díky obětavosti ošetřovatelů neustálému rehabilitačnímu cvičení s pacientem došlo k jistému zlepšení některých motorických funkcí. Případ byl konzultován s řadou odborníků z humánní medicíny a specialisty ze zahraničí. Ke cvičení byla použita Vojtova metoda, úspěšně aplikovaná u postižených dětí. Podařilo se zajistit sérologická vyšetření, která se v České republice neprovádí. Ze všech provedených vyšetření se jeví jako nejpravděpodobnější příčina poškození centrální nervové soustavy běžná infekce pocházející z lidské populace.

dotazovaný tygr indický-lala forma ze ZOO Madrid Sitar se seznamuje se samičí Isabellou
Panthera tigris tigris
 Newly imported White tiger Sitar from Madrid ZOO is meeting with the female Isabella

Návštěvnost ZOO (Attendance ZOO)

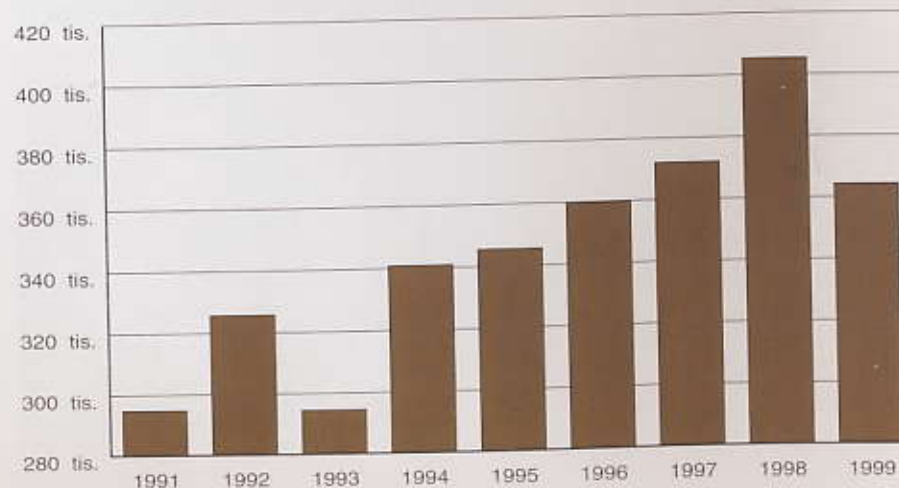
	rok 1998	rok 1999
Počet návštěvníků ZOO Liberec	400 318	364 271
Jedná se o průměrnou návštěvnost za několik posledních let.		

V porovnání s rokem 1998, kdy Zoologická zahrada Liberec dosáhla mimořádného úspěchu v návštěvnosti a to 400 318 návštěvníků, jsme v roce 1999 nebyli tak úspěšní. Návštěvnost klesla o 36 047 osob, především vlivem nepříznivého počasí a nově otevřeného zábavního centra BABYLON.

návštěvnost v ZOO Liberec
 visitors in the Liberec ZOO

Grafické vyjádření návštěvnosti ZOO Liberec v tisících návštěvníků za roky 1991 - 1999

Nejvýznamnější akce

Na začátku roku 1999 jsme obdrželi pozvání do České televize k natáčení reklamního spotu na nový časopis Měďa Pusík, na nový zábavný televizní pořad Babeta, na pořad TV Nova Rande, kde jsme byli třikrát. Všechny tyto pořady se natáčely s naším šimpanzem Jimmim.

V květnu jsme byli pozváni na vernisáž dětských kreseb do DDM Mladá Boleslav. Vernisáž jsme zpestřili povídáním o Zoologické zahradě Liberec s ukázkou šimpanze. Beseda o ZOO a slavnostní předání finančního daru pro Zoologickou zahradu Liberec proběhla také v DDM Rumburk, kam každoročně naše ZOO jezdí.

Měsíc červen byl velice bohatý na akce. Zoologickou zahradu navštívili primátor města Liberce ing. Ježek, náměstkyně primátora p. Jozifiková společně s dětmi z dětského domova. Po prohlídce zahrady primátor města slavnostně uvedl do provozu fontánu na upraveném Labutím jezírku. Děti z MŠ Liberecká malovaly na asfalt a dne 12. 6. 1999 jsme pořádali Den dětí v ZOO.

U příležitosti 80 let založení Zoologické zahrady Liberec (1919 - 1999) jsme v údolní části ZOO slavnostně otevřeli výstavní sňh výstavou na téma "Historie a současnost Zoologické zahrady Liberec". Výstava byla otevřena po celý rok.

V měsíci srpnu dosáhl šimpanz Jimmí 5 let. Oslava narozenin proběhla za přítomnosti sdělovacích prostředků vskutku originálně - dostal krásný dort a mnoho gratulací.

V měsíci říjnu se naše Zoologická zahrada Liberec po 4 dny prezentovala se šimpanzí Majoránkou jako jediná z českých ZOO na veletrhu "FANTASY 99" v Praze, který se zabýval problematikou využití volného času. Tato účast měla u návštěvníků, pořadatelů výstav a dalších zúčastněných obrovský ohlas, který chceme zopakovat v roce 2000. Slavnostní událostí opět za účasti médií byla oslava 3. narozenin šimpanzích dvojčat Vanilky a Majoránky.

V listopadu jsme společně s kinem Varšava pořádali v zoologické zahradě soutěžní odpoledne "Hon na Tarzana". Akce probíhala v areálu celé ZOO. Na startu dostaly děti soutěžní úkoly, které postupně plnily. V pavilonu exotických zvířat proběhlo u příležitosti vyhlášení "Osobnosti roku 1999" slosování anketních listků. Losujícím byl náš šimpanz Jimmí.

V prosinci naši ZOO navštívil Mikuláš se svým doprovodem. Akce byla zejména určena malým návštěvníkům. Žáci ze 2. třídy ZŠ v Jablonci nad Nisou, kteří pod stromček přinesli našim zvířátkům, šimpanzům, banány. Na oplátku jsme jim připravili překvapení. Mohli si pohladit několika-měsíční mládě vzácného kozorožce dagestánského. Akce se velice líbila.

malování dětí MŠ na asfalt
painting on asphalt by children from kindergarten

ředitel ZOO RNDc. J. Janáček gratuluje šimpanzím dvojčatům Vanilce a Majoránce ke 3. narozeninám
Congratulations of director of the ZOO RNDc. J. Janáček to the 3rd birthday of chimpanzee's twins Vanilka a Majoránka

Propagace ZOO Liberec

Jubilejní rok 1999 byl úspěšný zásluhou zvýšené propagace. Ať už mediální, tak i pořádáním různých akcí v zoologické zahradě i mimo ni.

Začátkem roku byla projednána s firmou Hostinské oplatky s. r. o. Hostinné možnost na obalech jejich výrobků zveřejňovat naše nejatraktivnější zvířata. Hostinské oplatky se po celou sezónu prodávaly i v naší ZOO. Tato sponzorská akce přinesla do pokladny ZOO Kč 134 134,-.

Byla navázána spolupráce s několika firmami. Např. cestovní kancelář Manufaktour Berlín nás požádala o propagační materiály, slovenský katalog Relax 2000 nám nabídl možnost inzerce firma Modeon Praha píše o Zoologické zahradě Liberec v katalogu zábavy "Happy day Praha", propaguje nás ateliér Joges Česká Lípa.

Informace o Zoologické zahradě Liberec je ve školním atlasu pro Severočeský kraj, kde byla naše ZOO vybrána jako jediný zástupce kulturních zařízení Liberce. Prezentovali jsme se v časopise "České a slovenské zoologické zahrady", kde mimo jiné máme na titulní straně naše šimpanzí dvojčata, dále v časopise Katka, Naše rodina, Měďa Pusík, Sedma plus, Zpravodaj liberecké radnice, Respekt, Planeta zvířat, Sportovní katalog a mnoho dalších.

K větší informovanosti obyvatel a návštěvníků města Liberce byl na plaveckém bazénu instalován reklamní billboard bílých tygrů zvučící k návštěvě zoologické zahrady.

Snímky šimpanze Jimmího použily některé firmy k reklamním účelům, např. na pohlednice, etikety na limonádu Monáda a některé součástky turbin z České Třebové. Šimpanz Jimmí si také zahrál v celovečerním dětském filmu česko-německé koprodukce "Hurá na medvěda". Hrál po boku herce Jiřího Krytináře, se kterým vytvořil již několik filmových rolí.

V oblasti propagace ZOO byla zvýšena spolupráce s různými médii, která jsou důležitou součástí naší práce. V oblasti televizního vysílání je to zejména spolupráce s TV Nova, Českou televizí, TV Prima, s regionálními televizemi Genus, Terra a RTM.

Naše příspěvky se stále častěji objevují v hlavních zpravodajských pořadech. O novinkách a aktualitách v ZOO informuje Radio Contact Liberec, Radio Euro K, Český rozhlas Liberec a Ústí nad Labem, Radio Tep Teplice, včetně přímých živých vstupů do vysílání. Zoologická zahrada Liberec má vlastní odborné a zájmové aktivity, např. Sokolnický aktiv. Účast našich sokolníků na Mezinárodním sokolnickém setkání v Opočně již patří k tradici.

výstava 80 let ZOO Liberec
Exhibition - 80 years of the Liberec ZOO

Dary, sponzorské příspěvky

V areálu Zoologické zahrady jsou instalovány 2 schránky na anonymní peněžní dary návštěvníků. Jmenovití dárci přispívající na činnost Zoologické zahrady jsou zveřejňováni ve Výroční zprávě Zoologické zahrady Liberec a na čestné tabuli dárců v areálu zoologické zahrady.

Zoologická zahrada Liberec je členem Evropské asociace zoologických zahrad (EAZA). Ředitel Zoologické zahrady Liberec RNDr. Josef Janeček je členem 4 odborných komisí EEP v rámci Asociace evropských zoologických zahrad. Zoologické zahradě Liberec a jejímu řediteli se dostalo nejvyššího ocenění zvolením za člena Světové organizace zoologických zahrad - Mezinárodní unie ředitelů zoologických zahrad (WZO - IUDZG).

Naše ZOO tak byla zařazena mezi významné světové zoologické zahrady. Je to ocenění nejen pro zoologickou zahradu, ale i pro město Liberec a Českou republiku.

V závěru roku 1999 byla deníkem Liberecký den vyhlášena anketa "Osobnost roku 1999". Mezi osobností roku byl občany města navržen i ředitel Zoologické zahrady Liberec RNDr. Josef Janeček.

Významné návštěvy ZOO Liberec v roce 1999

31. 3. - ředitel ZOO RNDr. Josef Janeček navštívil ředitele ZOO Wrocław Dr. Antoniho Gucwiński, který je ručitelem vysoké úrovně naší ZOO, která byla nominována na členství v IUDZG-WZO (Světová organizace zoologických zahrad založena jako Mezinárodní unie ředitelů zoologických zahrad).

8. 4. - ředitel ZOO RNDr. J. Janeček navštívil ředitele Tierpark Chemnitz Dr. C. Müllera a konzultoval s ním zdravotní stav našeho deponovaného osla somálského v T. Chemnitz.

20. 4. - ředitel ZOO RNDr. J. Janeček navštívil Vogelpark Schmiding při příležitosti transportu 1.0 žirafa Rothschildova.

30. 4. - skupina fotografů ze ZOO Halle přijela za účelem fotoexkurze v naší ZOO.

17. 5. - společnost ZOO Osnabrück zorganizovala pro svých 25 členů v doprovodu prezidenta společnosti p. Copenratha a zoologického ředitele Dr. Evertse návštěvu naší ZOO.

19. 5. - Unie českých a slovenských zoologických zahrad dostala nabídku vzájemné spolupráce se zoologickými zahradami z čínské strany v rámci zoologických zahrad a chovu ohrožených živočichů. Na základě této spolupráce přijela do České republiky čínská delegace 5 představitelů ochrany přírody - "Wildlife Conservation Association" dne 15. 5. na svůj devítidenní pobyt. Dne 19. 5. navštívila tato delegace naši ZOO Liberec.

9. 6. - 24. 6. - na pozvání Čínské Asociace zoologických zahrad - Chinese Association of Zoological Gardens zavítala delegace Unie českých a slovenských zoologických zahrad (UCSZ). (RNDr. J. Janeček je členem Rady UCSZ), na studijní pobyt do Číny za účelem navázání vzájemné spolupráce mezi těmito organizacemi. Delegace UCSZ navštívila města a zoologické zahrady Peking, Šanghaj, Chengdu, rezervaci Wolong, Guangzhou, Hongkong. Naše ZOO uzavřela Smlouvu o výměně vzácných zvířat a vzájemné spolupráci se ZOO Guangzhou (Kanton) a ZOO Peking.

16. 7. - naši ZOO navštívilo 5 ošetrovatelů ze ZOO Budapešť.

5. 8. - ředitel ZOO RNDr. J. Janeček navštívil ZOO Lipsko za účelem dovozu 0,1 muntžak malý do ZOO Liberec.

26. - 28. 8. - účast ředitele ZOO RNDr. J. Janečka na Česko-slovensko-polském setkání v ZOO Praha.

1. - 2. 9. - ZOO Liberec a ZOO Madrid uskutečnily deponační výměnu samců tygrů indických-bílá forma.

4. - 5. 9. - naši ZOO navštívil p. Dufour (Francie) z firmy "The Fog System" ohledně konzultace o mlhovacích systémech.

7. - 12. 9. - účast ředitele ZOO RNDr. J. Janečka na zasedání EAZA/EEP v Basileji.

11. - 15. 9. - naše ZOO uskutečnila tematický zájezd do Švýcarska a navštívila ZOO Basilej a ZOO Zürich.

25. 9. - skupina 30 členů sdružení "Přátelé Tierpark Zittau" z Německa navštívila naši ZOO.

14. 10. - naši ZOO navštívilo 3 zaměstnanců ze ZOO Plock (Polsko).

14. 10. - Starosta města Hoyerswerda - Walter Hamacher přijel na jednání s ředitelem ZOO RNDr. J. Janečkem ohledně podpory pro naši ZOO prostřednictvím partnerských projektů a spolupráce se ZOO Hoyerswerda.

6. 11. - naši ZOO navštívili Victor Franck (ved. německé nadace Fundacef), Dariuz Sikorski (ved. polské nadace Fundacef) a Paul Iwo (ved. indonézké nadace Fundacef). Proběhlo nezávazné jednání o možnostech výměn zvířat v budoucnosti.

22. 12. - ředitel ZOO RNDr. J. Janeček navštívil Šealand Noirmoutier ve Francii za účelem získání 1.0 lachtan hrivnatý.

Lachtan hrivnatý, *Otaria byronia*
South American Sealion

Výstavba, údržba a rozvoj ZOO Liberec v roce 1999

Zoologická zahrada v Liberci je jedno z nejnávštěvovanějších kulturně výchovných zařízení města. Toto poslání zoologické zahrady vyžaduje věnovat soustavnou pozornost a péči obnově a údržbě chovných zařízení.

Výstavba a rozvoj nových zařízení podle zpracovaného generelu je zajišťována v souladu s nejnovějšími poznatky v chovu zvířat. Rozsah výstavby je ovlivněn danou finanční situací.

Velkou pozornost je třeba věnovat péči o návštěvníka - občerstvovacím a odpočinkovým zařízením a dětským koutkům.

Pořádku a celkovému vzhledu ZOO, zejména chovným zařízením, zelení a parkovým úpravám je věnována zvláštní péče. Zpracovaný a schválený roční plán údržby a výstavby řídí sled prací v Zoologické zahradě.

V roce 1999 byly prováděny v oblasti údržby a obnovy následující práce:

a) přestavba chovných objektů v rámci investiční výstavby

- hezkým dárkem k 30. výročí založení ZOO Liberec bylo ukončení výstavby pavilonu exotického ptactva. Pavilon financovalo město Liberec včetně technického dozoru. Předáním pavilonu započalo vyharování expozice a výsadba tropické květeny.
- u starého pavilonu šelem byla zahájena rekonstrukce venkovních výběhů - II. Etapa. Její zdárné dokončení umožní kompletní rekonstrukci pavilonu šelem.
- umělá líbeň - záložní zdroj - doplňují chovnou stanici dravých ptáků
- v pavilonu slonů došlo k zateplení vrat v rámci úspory energií.

*pohled na nové sociální zařízení s terasou
View of the new sanitary facilities for visitors with a platform*

b) oprava a údržba chovných a obslužných zařízení

- v pavilonu exotických zvířat byla provedena celková oprava vnitřních ubikací - výměna paland, provazů, úprava stěn, oprava dřevěných konstrukcí, výměna prasklých skel
- u nosorožce indického byla provedena ve výběhu výměna písku a opravena palisáda
- v pavilonu slonů byla provedena výměna vstupních dveří pro návštěvníky, vymalován celý pavilon
- v dolní části ZOO byla provedena úprava terasy, opraveno služební schodiště, nainstalován na dvou místech dětský koutek s posezením pro návštěvníky
- ve výběhu žiraf byla opravena palisáda, na pavilonu došlo k instalování světliku s automatickým otevíráním a zavíráním pro dokonalejší větrání
- na přiváděči vody k lachtanům byla provedena oprava česel, sítí a vyčištění jezírka
- v prostorách dílen došlo k výměně vrat, dále provedena oprava a rozšíření objektu skladu na hutní materiál včetně nátěrů konstrukcí střechy
- tým zahradníků provádí výsadbu okrasných květin, udržuje veškeré zelené plochy, pečuje o lesopark, zahradu podél návštěvnických cest a o nové skupiny okrasných rostlin
- na Labutím jezírku byl instalován vodotrysk, který upoutá návštěvníka při opuštění Zoologické zahrady
- na mnoha místech v ZOO byla provedena údržba plotů, nátěrů, palisád
- v průběhu roku byly provedeny periodické revize el. zařízení, plynových spotřebičů, hromosvodů
- na úseku stáje došlo k rozšíření dvorku pro osly somálské

c) projektová příprava

- na pavilon šelem byl zpracován a schválen návrh a později realizační projekt - včetně dostavby výběhů
- úprava projektové dokumentace II. etapy výběhu velkých šelem
- studie opravy výběhu velbloudů a zeber
- realizační projekt vnitřního zařízení Pavilonu exotického ptactva
- realizační projekt venkovní terasy v dolní části ZOO

*rekonstrukce výběhu pavilonu šelem
Reconstruction of the outside enclosure for leopards*

Ekonomika ZOO Liberec

Rozpočet

Neinvestiční prostředky 1999

	tis. Kč
Příjmy: příspěvek zřizovatele	12 000
příspěvek na chov vzácných a ohrožených druhů zvířat a na nadregionální úkoly	1 540
použití rezervního fondu zoo na úhradu rozpočtem zřizovatele nezajištěných neinvestičních potřeb	1 586
vstupné	9 937
tržby za prodané zboží - komplexní služby pro návštěvníky	5 795
prodej zvířat	770
další příjmy	1 108
dary	868
Příjmy celkem	33 604
Výdaje: materiál	1 714
krmiva, steliva, krmná zvěř	4 150
nákup zvířat	556
léčiva a zdravotnický materiál	212
energie a PHM	2 606
pořizovací ceny prodaného zboží	3 226
opravy a udržování	3 631
služby	2 733
osobní náklady	10 371
ostatní finanční náklady vč. DPH	1 187
odpisy hmotného investičního majetku	3 159
hospodářský výsledek, zisk ⁺ , FRIM zoo z prodeje opotřebovaného investičního majetku	59
Výdaje celkem	33 604

Investice 1999

Zdroje: převod zůstatku fondu reprodukce investičního majetku z roku 1998	1 005
zlepšení hospodářský výsledek roku 1998	275
odpisy HIM	3 159
jiný zdroj - vrácení prostředků do fondu	64
prostředky na výstavbu pavilonu exotického ptactva Zoologické zahrady Liberec v rozpočtu TO Města Liberce	12 574
Zdroje celkem	17 077

Čerpání: na pořízení investic - projektové práce	26
- stavební - pavilon exotického ptactva Zoo Liberec	12 574
- strojní (věci movité)	445
na technické zhodnocení majetku	1 191
odvod zřizovateli (spoluúčast na financování pavilonu exotického ptactva)	704
převod zdrojů na rok 2000	2 137
Čerpání celkem	17 077

Ekonomika ZOO Liberec

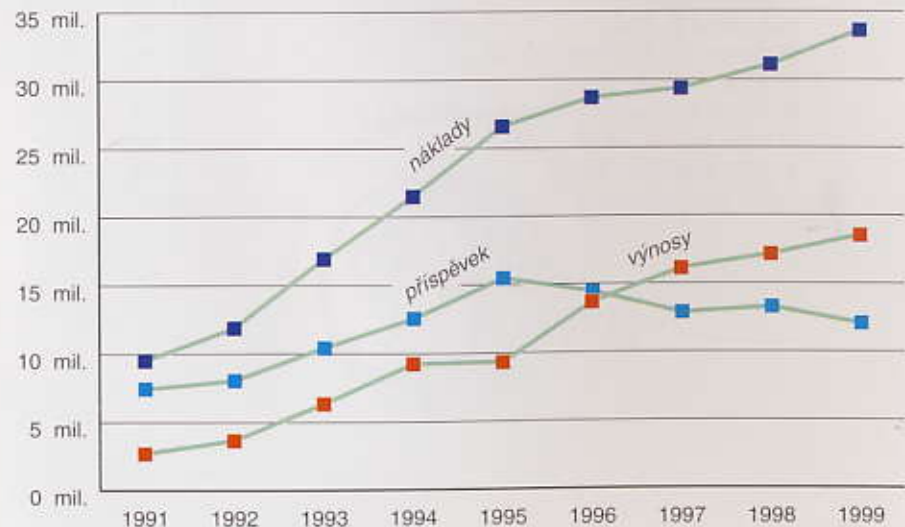
od roku 1991 do roku 1999

Rok	Výnosy z vl. čin. v tis. Kč	Prisp. EEP v tis. Kč	Prisp. zřiz. v tis. Kč	Naklady v tis. Kč	Návštěvnost v tis. osob	Soběstačnost %
1991	2 649	500	7 385	9 457	304	28,0
1992	3 607	730	7 980	11 813	347	30,5
1993	6 284	730	10 340	16 852	305	37,3
1994	9 204	880	12 500	21 430	346	42,9
1995	9 283	1 098	15 398	25 615	351	36,2
1996	13 628	1 683	14 400	28 613	368	47,6
1997	16 066	1 750	12 800	29 283	385	55,5
1998	17 095	1 840	13 197	31 030	405	55,4
1999	20 064*	1 540	12 000	33 545	364	59,8

* z toho rez. fond 1 586 tis. Kč

Jubilejní rok 1999, rok 80. výročí založení nejstarší československé zoologické zahrady je pro Zoologickou zahradu Liberec ekonomicky neúspěšnějším rokem v celé její osmdesátileté historii. Úpravou vstupného, vysokou aktivitou při získávání sponzorských darů, zvýšením příjmem z prodeje zvířat zejména vlastních odchovů bylo dosaženo vysokých vlastních příjmů.

Soběstačnost zoologické zahrady činí v roce 1999 59,8 %. Na pokrytí rozpočtem zřizovatele nezajištěných neinvestičních potřeb byl použit rezervní fond Zoologické zahrady Liberec, tvořený od roku 1993 převážně sponzorskými dary.

Dárci a sponzoři 1999

Jednotlivci

	Kč
pí Hynková B., Kutná Hora	200,-
pí Blažková Z., Liberec	350,-
p. Joneš B., Liberec	1 000,-
pí Kadečková V., Liberec	500,-
pí Kejklíčková E., Liberec	500,-
pí Komárková L., p. Kníže T., Hradec Králové	1 440,-
pí Kořínková M., Liberec	1 000,-
pí Leitnerová E., Nová Ves nad Nisou	5 000,-
pí Mgr. Bergmanová M., Bochoř u Karlových Varů	1 500,-
pí Mgr. Kočí L., Nová Ves nad Nisou	1 000,-
pí Pallasová V., Liberec	1 300,-
pí Pánková M., Hotel Na Vyhliďce Kořenov	10 000,-
p. Praus P., Liberec	400,-
rodina Horáková, Černilov	200,-
rodina Reslova, Jablonec nad Nisou	20 000,-
p. Dr. Štíl V., Chřibská	1 500,-
pí Škrdová E., Staré Splavy	135 653,-
p. Rucess S., Žitava	185,-
p. Šule P., Neratovice	500,-
p. Hanuš, UJEP Ústí nad Labem	400,-
p. Berčů M., Liberec	5 000,-
p. Bednár J., Liberec	11 520,-
p. Píkal P., Chrastava	11 520,-
pí Zárubová Z., Praha	1 000,-
pí Olšanská L., Mnichovo Hradiště	100,-
p. MUDr. Gillár J., Liberec	2 934,-
pí Křížová E., Liberec, pí Harásková Z., Praha	2 000,-
pí Kollmerová R., Liberec	2 000,-
p. JUDr. Kopecký I., Liberec	2 500,-
a další anonymní dárci	69 095,-

Dárci a sponzoři 1999

Firmy

	Kč
Lanová dráha Ještěd, Liberec	1 440,-
50. Mateřská škola, Liberec	1 000,-
Agro-Bio, Praha	40 128,-
Schöller, Praha	200 000,-
DDM, Rumburk	7 849,-
DDM, Mladá Boleslav	3 000,-
Mateřské školy Liberce	800,-
Základní škola Zahradky	292,-
Česká spořitelna, pobočka Liberec	40 000,-
Unilever, Praha	10 000,-
Nadace PRECIOSA, Jablonec nad Nisou	100 000,-
Pepsi-Cola ČR, Praha	40 000,-
Hostinské oplatky s.r.o., Hostinné	134 134,-
Animalco, Praha	50 000,-
Kooperativa, pojišťovna a.s., Liberec	46 136,-
MAFRA - MF Dnes - Praha	20 000,-

Všem jmenovaným i anonymním dárcům za poskytnuté příspěvky srdečně děkujeme a věříme, že nám i nadále zachovají svou přízeň.

Bear friends,

the oldest Czech Zoological Garden in Liberec has celebrated its 80th Anniversary. This "round" jubilee is an occasion for looking back. In the last decade our ZOO has tried to do the best for its existence and development. Knowledge about breeding of rare and endangered species in the ZOO has been considerably extended. It is necessary to come out of it, adapt to it and help to broaden it. Creation of suitable conditions for animals with respect to well-being and aesthetic demands of our visitors is economically challenging. Therefore we have created a new economic model for increasing our self-sufficiency at the beginning of ninety's. It has proven to be successful and has been adopted by some other ZOOs. It brings higher demands on our employees on one hand, but it is possible to reach about 50% of self-sufficiency. In our case it is now 60%. Support and understanding of our "founder" (Municipal Authority) is important for high involvement of our employees. We can restrainably say, that the jubilee year 1999 was the most successful year in the history of our ZOO.

After many years of effort we have succeeded in obtaining a male of Steller's sea eagle (*Haliaeetus pelagicus*). Thus we have completed the third pair of these biggest eagles in the world. We have also succeeded in exchanging a male of White tiger thus creating conditions for reproduction of it. There were two births of Rothschild giraffes, female of the rare East Caucasian Tur and Bongo Antelope were born. Steppe eagles have again bred and there were births of some other tens of animals in our ZOO.

In the field of construction and maintenance, new sanitary facilities for visitors have been opened. A new exhibition hall, an outside platform with a mini playground for children and particularly a superb tropical pavilion for birds have been built.

A lot of work has been done in the field of ecological education. An important aspect was our presence at the national exhibition "FANTASY 99" in Prague, which was focused on leisure time activities.

My educational stay in the biggest Chinese ZOOs including the visit of the natural reservation on "Wolong" and the breeding conservation station for Giant Pandas took place upon the invitation of the Chinese Association of Zoological Gardens in June this year. This experience resulted in a very friendly partnership and mutual cooperation in the breeding programs for endangered species. It is one of the important events of the historical development of our ZOO.

Many years of our endeavour and efforts have been rewarded in this jubilee year. The Liberec ZOO has been elected a member of the World Zoo Organization and the International Union of Directors of Zoological Gardens (WZOFUDZG), the highest possible award. Our ZOO is now a member of a family of 150 of the most significant ZOOs of the world.

It is my kind task to say thanks to all who contributed to the success of our ZOO. Above all I would like to thank the management and representatives of the Liberec Municipal Authority, our sponsors and all friends and fans of our ZOO.

Josef Janáček

RNDr. Josef Janáček
Director of the Liberec ZOO

Roos somalický, Euphorias somaliensis

Visoná severní, Erythos moschatus
Mushus ox *Orythos moschatus*

Antilopa kosáček, Hippotragus equinus

Karibovce dopravní, Capreolus chinensis
Dopravní Tur

Parotomus banded, Ceryle alcyon
The pair of Banded cuckoos captured in 1998

Yomater japonus 1 - Ceryle alcyon & Minna
Blue-throated